

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อสำรวจความกลัวปกติในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กและวัยรุ่นไทยในเขตกรุงเทพมหานคร รวมทั้งทำการวิเคราะห์และเปรียบเทียบความกลัวปกติในด้านต่างๆ

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ เด็กและวัยรุ่นไทยที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ในภาคปกติของโรงเรียนสหศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร มีอายุระหว่าง 7-18 ปี จำนวน 915 คน เป็นชาย 456 คน หญิง 459 คน โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่มอายุ คือ กลุ่มเด็กเล็ก (อายุ 7-10 ปี) จำนวน 305 คน กลุ่มเด็กโต (อายุ 11-14 ปี) จำนวน 305 คน กลุ่มวัยรุ่น (อายุ 15-18 ปี) จำนวน 305 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

“แบบสำรวจความกลัวสำหรับเด็กและวัยรุ่นไทย” ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยใช้หลักการและวิธีการที่ดัดแปลงมาจากวิธีของ Gullone และ King (1992)

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาเครื่องมือ “แบบสำรวจความกลัวสำหรับเด็กและวัยรุ่นไทย” ทำการคัดเลือกข้อกระทงจากแบบสำรวจ FSSC-II ของ Gullone และ King (1992) และจากการสัมภาษณ์เด็กและวัยรุ่นไทยในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 260 คน (Pilot Study)

2. ทำการตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงเครื่องมือ โดยการตรวจสอบความตรงและความเที่ยงต่าง ๆ รวมทั้งนำไปทดลองใช้กับเด็กและวัยรุ่น ที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจริง แต่เป็นคนละกลุ่มกัน จำนวน 362 คน (Try Out)

3. นำเครื่องมือหรือแบบสำรวจที่ได้ ไปทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 915 คน (Research) แล้วนำมาวิเคราะห์ผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อมูลทั้ง 915 ชุด มาบรรยายลักษณะต่าง ๆ ทัวไปของข้อมูล เช่น แจกแจงความถี่ตามกลุ่มย่อยต่าง ๆ ในรูปร้อยละ ตรวจสอบการแจกแจง การวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง (หาค่ากลางหรือค่าเฉลี่ย) การวัดการกระจายต่าง ๆ ของข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

2. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติการวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) เพื่อจัดกลุ่มความคล้ายปกติของกลุ่มตัวอย่างเด็กไทย

3. วิเคราะห์โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two-Way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของเพศและอายุทางด้านปริมาณความกลัวของกลุ่มตัวอย่างเด็กไทย

4. วิเคราะห์โดยใช้สถิติการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม (Discriminant Analysis) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของเพศและอายุทางด้านสิ่งทีกลัวของกลุ่มตัวอย่างเด็กไทย

5. วิเคราะห์สถิติการแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) เพื่อศึกษาดูว่าความกลัวใดที่กลุ่มตัวอย่างเด็กไทยกลัวกันมากที่สุด

ผลการวิจัย

1. ผลการตรวจสอบและบรรยายลักษณะต่าง ๆ ทัวไปของข้อมูล ผู้วิจัยรายงานอยู่ในตารางแสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างต่าง ๆ และรายงานร่วมกับตารางแสดงผลการวิจัย รวมทั้งข้อมูลเป็นไปตามเงื่อนไขของสถิติต่าง ๆ ที่พอจะนำไปใช้ในการวิเคราะห์ต่อไปได้

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดกลุ่มความกลัวปกติของกลุ่มตัวอย่างเด็กไทย พบว่าสามารถจัดกลุ่มความกลัวของเด็กได้เป็น 5 กลุ่มด้วยกัน คือ

กลุ่มที่ 1 : "การกลัวความตาย และสิ่งทีอาจเป็นอันตรายถึงชีวิต"

กลุ่มที่ 2 : "การกลัวคน สัตว์ หรือสิ่งที่ไม่น่าไว้วางใจ"

กลุ่มที่ 3 : "การกลัวผี สิ่งทีทำให้เกิดความหวาดกลัว หวาดเสียว หรือไม่สบายใจ"

กลุ่มที่ 4 : "การกลัวภาวะกดดันทางจิตใจ การไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม และความล้มเหลวพ่ายแพ้"

กลุ่มที่ 5 : "การกลัวการถูกตำหนิติเตียน หรือลงโทษ และสิ่งทีเกี่ยวข้องกับคนในครอบครัว"

3. ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของเพศและอายุทางด้านปริมาณความกลัวของกลุ่มตัวอย่างเด็กไทย พบว่า เด็กหญิงรายงานว่ามีความกลัวมากกว่าเด็กชายทั้งในโดยรวมและในแต่ละปัจจัยความกลัวทุกปัจจัย ส่วนกลุ่มอายุทั้ง 3 กลุ่ม พบว่า เด็กเล็กมีความกลัวมากที่สุด และลดลงในกลุ่มเด็กโตและวัยรุ่น โดยในความกลัวโดยรวม และในปัจจัยความกลัวทีเกี่ยวกับความตาย (ปัจจัยที่ 1) รวมทั้งปัจจัยความกลัวทีเกี่ยวกับภาวะกดดันจิตใจทางสังคมและความล้มเหลว (ปัจจัยที่ 4) วัยรุ่นมีจำนวนสิ่งทีกลัวน้อยกว่าจากในวัยเด็กโตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในปัจจัยความกลัวทีเกี่ยวกับการถูกลงโทษ และครอบครัว (ปัจจัยที่ 5) วัยรุ่นมีทั้งระดับความกลัวและจำนวนสิ่งทีกลัวน้อยกว่าจากวัยเด็กโตอย่างเห็นได้ชัด (มีนัยสำคัญทางสถิติ) และในปัจจัยความกลัวทีเกี่ยวกับสิ่งทีไม่น่าไว้วางใจ (ปัจจัยที่ 2) รวมทั้งปัจจัยความกลัวทีเกี่ยวกับผี หรือสิ่งทีน่าหวาดกลัว (ปัจจัยที่ 3) วัยรุ่นมีความกลัวไม่แตกต่างจากในวัยเด็กโต (ไม่แตกต่างทั้งในระดับความกลัวและจำนวนสิ่งทีกลัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ) นอกจากนี้ไม่พบอิทธิพลร่วมระหว่างเพศ และอายุ ทีมีต่อความกลัวของเด็กไทย

4. ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของเพศและอายุทางด้านสิ่งที่กลัวของกลุ่มตัวอย่างเด็กไทย พบว่าในความแตกต่างของเพศ ความกลัวที่เด็กหญิงไทยกลัว แต่เด็กชายไทยไม่ค่อยกลัวมี 11 อย่าง โดยความกลัวที่เด็กหญิงและเด็กชายไทยกลัวต่างกันมากที่สุด คือ ความกลัว "คนโรคจิต คนบ้ากาม พวกที่ชอบลวนลามร่างกายผู้อื่น พวกถ้ามอง" ส่วนในความแตกต่างของอายุ ความกลัวที่เด็กเล็กกลัวแต่วัยรุ่นไม่ค่อยกลัวมี 13 อย่าง ความกลัวที่เด็กเล็กและวัยรุ่นไทยกลัวต่างกันมากที่สุด คือ ความกลัว "การที่ตนเองพลัดหลงในฝูงชน"

5. ผลการวิเคราะห์เพื่อศึกษาดูว่า ความกลัวใดเป็นความกลัวที่กลุ่มตัวอย่างเด็กไทยกลัวกันมากที่สุด ซึ่งพบว่า ความกลัวที่เด็กไทยกลัวมากที่สุด 10 อันดับแรก อันดับที่ 1 คือ "การที่ตนเองต้องสูญเสียอวัยวะ พิการ อัมพาต ช่วยเหลือตนเองไม่ได้" และเมื่อทำการวิเคราะห์ความกลัวที่เด็กกลัวมากที่สุด แยกตามกลุ่มตัวอย่างย่อยต่าง ๆ ของเด็กแล้ว (ชาย-หญิง-เด็กเล็ก-เด็กโต-วัยรุ่น) พบว่า ความกลัวทั้ง 10 อันดับแรก คล้ายกันในทุกกลุ่มตัวอย่างย่อย และคล้ายกันกับกลุ่มตัวอย่างโดยรวม โดยอันดับที่ 1 ของกลุ่มตัวอย่างย่อยเกือบทุกกลุ่มก็คล้ายกัน และคล้ายกันกับกลุ่มตัวอย่างโดยรวม นั่นคือ ทั้งกลุ่มเด็กชาย เด็กหญิง เด็กโต และวัยรุ่น กลัวการสูญเสียอวัยวะ ช่วยเหลือตนเองไม่ได้มากที่สุด ยกเว้น กลุ่มเด็กเล็กเพียงกลุ่มเดียวที่อันดับ 1 ที่เด็กเล็กกลัวมากที่สุด คือ "น้ำท่วมโลก ดวงอาทิตย์ดับ อุกกาบาตพุ่งชนโลก โลกแตก" ซึ่งต่างไปจากกลุ่มอื่น ๆ

ผลการวิจัยโดยรวมของเด็กไทย มีความคล้ายคลึงกับผลจากงานวิจัยของ Gullone และ King (1992, 1993) ที่ทำในเด็กออสเตรเลีย แต่พบความแตกต่างในรายละเอียดของผลการวิจัย ซึ่งคาดว่าอาจมาจากความแตกต่างทางวัฒนธรรม จากช่วงเวลาปีที่ทำการวิจัยที่แตกต่างกัน และจากรายละเอียดของเครื่องมือ (แบบสำรวจ) ที่ใช้ที่แตกต่างกัน

ข้อจำกัดของงานวิจัย

1. งานวิจัยความกลัวที่ใช้เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสำรวจที่ให้กลุ่มตัวอย่างตอบด้วยตัวเอง (Self-report) เช่นนี้ อาจได้ผลการวิจัยที่ไม่ใช่ความกลัวที่เกิดขึ้นแท้จริงของกลุ่มตัวอย่างได้ ผลที่ได้ อาจเป็นเพียงแค่ว่าความกลัวที่กลุ่มตัวอย่างรายงานว่ามี แต่ในความเป็นจริงแล้ว อาจกลัวมากกว่าหรือน้อยกว่าที่กลุ่มตัวอย่างตอบก็เป็นได้ โดยเฉพาะในเพศชายที่มีความคาดหวังของบทบาททางเพศจากสังคมหรือในวัยรุ่นที่อาจไม่กล้าตอบความจริงว่ากลัวในความกลัวที่เป็นของ

เด็ก ๆ หรือในเด็กเล็กที่แท้จริงแล้วอาจยังไม่รู้จัก ยังไม่เข้าใจหรือไม่เคยพบเห็นความกลัวนั้น แต่ก็ตอบว่าไม่กลัว หรือกลัวมาก ทำให้สรุปผลการวิจัยนี้ได้เพียงว่า เป็นความกลัวที่กลุ่มตัวอย่างรายงานว่ากลัวหรือไม่กลัว โดยอาจไม่ใช่ความกลัวที่แท้จริงของเด็ก และอาจไม่ใช่ความกลัวที่อยู่ภายในตามธรรมชาติ ซึ่งเป็นปฏิกิริยาตอบสนองดั้งเดิมทางชีววิทยาของเด็ก (Innate fear reactivity)

2. ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ อาจมีบางส่วนที่เกิดจากการไม่ตั้งใจตอบของเด็ก หรือจากการตอบแบบสำรวจแทนกันของเด็ก ซึ่งจะทำให้ไม่ได้ข้อมูลที่แท้จริงมาวิเคราะห์และอาจส่งผลกระทบต่อผลของการวิจัย แต่ผู้วิจัยก็ได้พยายามควบคุม และลดความผิดพลาดอันเกิดจากสาเหตุในส่วนนี้แล้ว

3. งานวิจัยครั้งนี้ไม่ได้นำแบบสำรวจในชั้นทดลองใช้ไปให้เด็กเล็กอ่านเพื่อตรวจสอบความเข้าใจภาษาของข้อกระทงในแบบสำรวจโดยตรง เนื่องจากเด็กเล็ก โดยเฉพาะเด็กอายุ 7-8 ปี อาจจะอ่านหนังสือยังไม่คล่อง และน่าจะให้ความสนใจในการดูหรือฟังข้อกระทงที่มีจำนวนมากถึง 110 ข้อ อย่างต่อเนื่องได้น้อย ผู้วิจัยจึงได้ขอคำแนะนำถึงความเข้าใจของภาษาสำหรับเด็กเล็กในข้อกระทงจากผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นนักจิตวิทยาพัฒนาการ แม่เด็ก และครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 แทน อย่างไรก็ตาม ในขั้นก่อนนำไปทดลองใช้ (Try Out) ผู้วิจัยได้นำเอาข้อกระทงจำนวน 22 ข้อไปให้เด็กนักเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 32 คนลองทำดูว่าจะมีความเข้าใจในวิธีการตอบข้อกระทงและภาษาของตัวอย่างข้อกระทงต่าง ๆ หรือไม่ ซึ่งจากการนำไปลองใช้ก็พบว่าเด็กเล็กสามารถเข้าใจและตอบข้อกระทงในเบื้องต้นได้อย่างรู้เรื่อง จากนั้น ผู้วิจัยจึงค่อยนำไปทดลองใช้ (Try Out)

4. การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาแบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional Study) จึงไม่สามารถสรุปผลจากความต่อเนื่องของอายุได้เท่าการศึกษาแบบระยะยาวที่ใช้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียวกันในการศึกษาตลอดงานวิจัย (Longitudinal Study)

5. งานวิจัยนี้เป็นการสำรวจความกลัวพื้นฐานเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กและวัยรุ่นไทยในเขตกรุงเทพมหานครเท่านั้น จึงไม่สามารถสรุปผลการวิจัยครอบคลุมถึงเด็กและวัยรุ่นในประเทศไทยทั้งหมด ดังนั้นจึงควรทำการสำรวจข้อมูล ที่แท้จริงเพื่อนำมาเปรียบเทียบต่อไป

6. เนื่องจากงานวิจัยที่เป็นการสำรวจความกลัวปกติพื้นฐานของเด็กไทย ยังมีน้อย และไม่ค่อยพบงานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวข้องโดยตรงและมีรายละเอียดของผลการวิจัยทางด้านต่างๆ

ที่เหมือนไทย ดังนั้น จึงทำให้มีงานวิจัยที่จะนำมาสนับสนุน ผลการวิจัยของงานนี้ไม่มากนัก เช่น ไม่พบงานวิจัยในต่างประเทศที่จัดกลุ่มความกลัวแล้วได้กลุ่มความกลัวผี หรือกลุ่มความกลัวสิ่งที่ไม่น่าไว้วางใจเหมือนไทย อาจเพราะวัฒนธรรมที่ต่างกัน และเครื่องมือที่ใช้ซึ่งสร้างขึ้นใหม่ก็มีรายละเอียดต่างกัน จึงทำให้การเปรียบเทียบกันทำได้ยาก

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

1. หากได้มีการสำรวจวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความกลัวปกติของเด็กและวัยรุ่นไทยมากกว่านี้ ก็จะเป็นประโยชน์มากขึ้น โดยเฉพาะการสำรวจข้อมูลความกลัวพื้นฐานที่แท้จริงของเด็กและวัยรุ่นไทยทั้งกรุงเทพมหานครและทั้งประเทศไทย เพื่อศึกษาหาบรรทัดฐาน (Norms) ของความกลัวปกติของเด็กและวัยรุ่นไทย ซึ่งจะมีประโยชน์ต่อการศึกษาถึงความกลัวทางคลินิกหรือโฟเบีย และสามารถเชื่อมโยงไปยังปัญหาอื่น ๆ เช่น ความวิตกกังวล อาการซึมเศร้า หรือ ความเครียด ได้ต่อไป
2. ควรมีการศึกษาในเชิงลึกเกี่ยวกับสาเหตุและความเป็นไปได้ต่าง ๆ จากสิ่งที่พบในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อจะได้สามารถอธิบายหรือเข้าใจถึงผลที่พบในเด็กไทยจากงานวิจัยครั้งนี้ได้มากยิ่งขึ้น
3. ควรมีการสำรวจซ้ำ (Replicate) แต่เปลี่ยนกลุ่มตัวอย่าง เป็นโรงเรียนอื่น ๆ ในส่วนต่างๆ ของกรุงเทพมหานคร เพื่อนำผลมาสนับสนุนหรือหักล้างกันกับผลการวิจัยที่ได้ในครั้งนี้นี้
4. อาจทำการสำรวจ เพื่อศึกษาความแตกต่างของระดับสถานะทางสังคมเศรษฐกิจ (SES) ที่มีผลต่อความกลัวของเด็กและวัยรุ่นไทย เพื่อดูว่าเด็กที่มีระดับ SES ต่างกัน มีความกลัวต่างกันหรือไม่ และระดับ SES มีอิทธิพลอย่างไรต่อความกลัวของเด็กไทย (อาจทั้งวิเคราะห์โดย Two-Way ANOVA และ Discriminant Analysis)
5. อาจทำการวิเคราะห์การวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) แยกตามกลุ่มตัวอย่างย่อยต่าง ๆ อีก เพื่อศึกษาดูว่าความกลัวของเด็กไทยในกลุ่มต่าง ๆ แต่ละกลุ่ม เช่น เด็กชาย เด็กหญิง เด็กเล็ก เด็กโต วัยรุ่น เมื่อนำมาจัดปัจจัยความกลัวแยกย่อยแล้ว ความกลัวของเด็กแต่ละกลุ่มยัง

แบ่งเป็น 5 ปัจจัย เหมือนเดิมหรือไม่ และแตกต่างไปจากผลของกลุ่มตัวอย่างโดยรวมในงานวิจัยนี้ อย่างไร

6. อาจทำการวิเคราะห์การแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) แยกตามปัจจัย ความกลัวต่างๆ เพื่อดูว่า ในแต่ละปัจจัยความกลัว เด็กและวัยรุ่นไทย กลัวความกลัวใดมากที่สุด (ความกลัวที่พบมากที่สุด หรือ Most Common Fears)

7. อาจทำการสำรวจวิจัยในแนวเดียวกันนี้ แต่เปลี่ยนเครื่องมือและกลุ่มตัวอย่าง เป็น วัยรุ่น ผู้ใหญ่ตอนต้น วัยกลางคน วัยชรา เพื่อทำการสำรวจดูว่าความกลัวปกติของผู้ใหญ่เป็น อย่างไร ต่างจากความกลัวของเด็กและวัยรุ่นมากน้อยเพียงใด

8. อาจศึกษาความกลัวปกติของเด็กไทยแบบระยะยาว โดยใช้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียวกัน ตลอด (Longitudinal Study) เพื่อดูการเปลี่ยนแปลงของความกลัวที่เปลี่ยนไปตามอายุที่เพิ่มขึ้น อย่างไร แท้จริง ว่าความกลัวลดลงหรือไม่ มากน้อยอย่างไร โดยเฉพาะในวัยรุ่นไทย

9. อาจทำการศึกษาข้ามวัฒนธรรม (Cross-cultural Study) ในไทยกับประเทศสังคม ตะวันตก หรือสังคมตะวันออกด้วยกัน เพื่อดูผลของความแตกต่างทางวัฒนธรรมของไทยกับ ประเทศอื่นที่มีต่อความกลัวที่แท้จริง